

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ І ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЙ

***А. В. Сіваченко, здобувач вищої освіти групи Ф 4/1
обліково-фінансового факультету, МНАУ***

***Анотація:** визначено поняття екологічної безпеки, охарактеризовано основні екологічні проблеми сьогодення, наведено напрями покращення екологічної ситуації в країні.*

***Ключові слова:** екологічна безпека, навколишнє природне середовище, фінансування екологічних програм, екологічна ситуація.*

Одним із найважливіших складових елементів, що формують безпеку країни на національному рівні, є її екологічна безпека, яка забезпечує розвиток економічних процесів та рівень життя населення.

Питання екологічної безпеки як самостійного інституту та складової національної безпеки знаходить своє відображення в багатьох наукових працях українських вчених, зокрема: Л. Боровік, І. Гомлі, О. Заржицького, В. Копанчук, Ю. Литвинова, П. Фесянова, М. Хвесика, М. Хилька та інших.

Екологічні проблеми сьогодення створюють небезпеку для життя людини на всіх рівнях: починаючи від регіону та закінчуючи державою і світом в цілому. Україна особливо відчуває ці проблеми у зв'язку з наявністю великої кількості небезпечних виробництв, нераціонального використання природних ресурсів, відсутністю достатньої кількості спеціалістів у галузі екологічної безпеки.

Закон України «Про охорону навколишнього середовища» визначає поняття екологічної безпеки як стан навколишнього природного середовища, за якого забезпечується запобігання погіршенню екологічного оточення та виникненню небезпеки для здоров'я людей [3].

Система прийомів та методів забезпечення екологічної безпеки може бути визначена як сукупність законодавчих, державно-управлінських та медико-біологічних заходів, спрямованих на підтримання рівноваги між природними й антропогенними навантаженнями, необхідних для дотримання безпечного для життя і здоров'я довкілля. До методів підтримання екологічної безпеки доцільно віднести методи контролю, моделювання та прогнозу, юридичні засоби та прийоми, а також сукупність державно-управлінських і законодавчих заходів [2].

Серед напрямів забезпечення покращення екологічної ситуації та забезпечення екологічної безпеки можна виокремити такі [1]:

– систематичне поновлення нормативно-правової бази у сфері екології, внесення змін до наявних законодавчих актів та здійснення екологічного аудиту з метою покращення проведення процедур оцінки екологічного стану навколишнього природного середовища, співставлення вимог екологічної безпеки з економічними можливостями країни;

– здійснення фінансування екологічних програм на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях усіма суб'єктами підприємництва;

– заохочення громадян до інвестування природоохоронних програм, зокрема: насадження дерев навколо водоймищ та уздовж доріг, формування пилозахисних лісосмуг, застосування ґрунтозахисних технологій у власних господарствах тощо;

– забезпечення співпраці місцевої влади з благодійними організаціями та спрямування коштів на соціальні потреби, покращуючи якість життя населення стосовно тих територій, які зазнають забруднення довкілля промисловими підприємствами, підтоплення населених пунктів внаслідок нераціонального використання водних ресурсів та вирубки лісів, знищення лісосмуг навколо водоймищ;

– сприяння дотриманню технологій використання зрошуваних земель.

Отже, враховуючи низьку фінансову спроможність держави, на сьогодні є потреба у здійсненні у найкоротший термін повної агрохімічної паспортизації ґрунтів, що сприятиме зменшенню витрат держави на відновлення агроекологічного стану сільськогосподарських угідь. Крім того, впровадження програм із природокористування й охорони довкілля на загальнодержавному та регіональному рівнях забезпечить зниження рівня шкідливого впливу діяльності виробництв на навколишнє середовище та слугуватиме стимулом створення екологічно безпечних технологій.

Література:

1. Боровік Л. В. Екологічна безпека аграрної галузі: шляхи поліпшення. *Підприємництво, торгівля, маркетинг: стратегії, технології та інновації*. КНТЕУ. 2020. С. 233-236

2. Копанчук В. О. Екологічна безпека як складова національної безпеки України: сучасні концепції та підходи. *Вісник НАДУ. Серія «Державне управління»*. 2020. № 2 (97). С. 45–49.

3. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25.06.1991 № 1264-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 41. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> (дата звернення: 26.09.2020)

Annotation: *the concept of ecological safety is defined, the basic ecological problems of today are characterized, the ways of improvement of the ecological situation in the country are resulted.*

Keywords: *ecological safety, environment, financing of environmental projects, ecological situation.*

*Науковий керівник – Мельник О. І.,
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв*